

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 40 hallituksen esityksen johdosta laiksi leipomotyölain muuttamisesta

Eduskunta on 14 päivänä tammikuuta 1983 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 277.

Samassa tarkoituksessa eduskunta on 27 päivänä helmikuuta 1981 lähettänyt valiokuntaan ed. Lampisen lakialoitteen n:o 128 (1981 vp.) laiksi leipomotyölain 2 §:n muuttamisesta ja 26 päivänä helmikuuta 1982 ed. Vänskän ym. samannimisen lakialoitteen n:o 119.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina hallitussihteeri Esa Lonka sosiaali- ja terveystoimistosta, toimistopäällikkö Erkki Jussila työsuojeluhallituksesta, lakimies Kirsti Palanko-Laaka Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, puheenjohtaja Jarl Sund ja palkkasihteeri Karl Eriksson Suomen Elintarviketyöläisten Liitosta, varatuomari Risto Rusama Suomen Työnantajain Keskusliitosta, johtaja Pekka Hämäläinen Liiketyönantajain Keskusliiton ja Elintarvikealan Työnantajaliiton edustajana, johtaja Altti Äimälä Suomen Työnantajain Yleisestä Ryhmästä, johtaja Sakari Kuhanen Työehtoliitosta, toimitusjohtaja Jorma Konttinen ja johtaja Risto Saarinen Elintarviketeollisuusliitosta, toimitusjohtaja Olli Kuhta Suomen Leipuriliitosta ja työmarkkina-asiamies Kauko Parkkinen Suomen Yrittäjien Keskusliitosta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan leipomotyölakia muutettavaksi siten, että leipomoiden yötyö olisi kolmivuorotyössä mahdollista ruokaleivän valmistuksessa, jos asianomaiset työmarkkinajärjestöt ovat siitä sopineet ja työsuojelupiirin työsuojelulautakunnan poikkeuslupajaosto on antanut siihen luvan. Muissa kuin kolmessa tai useammassa vuorossa työskentelevissä leipomoissa voitaisiin rajoitella työntekijämäärällä tehdä kaikkia leipomotuotteita myös yöllä. Lisäksi leipomon omista-

ja vapautettaisiin leipomotyölain tarkoittamista työaikarajoituksista.

Lakialoitteessa n:o 128 (1981 vp.) ehdotetaan leipomotyölain 2 §:ää muutettavaksi siten, että yötyön teettäminen olisi mahdollista säännöksessä tarkoitetuissa tapauksissa työsuojelupiirin luvalla, jonka olisi kuultava työmarkkinaosapuolia. Voimassa olevassa laissa yötyön teettäminen edellyttää työmarkkinaosapuolten sopimusta.

Lakialoitteessa n:o 119 ehdotetaan leipomotyölain 2 §:ää muutettavaksi siten, että työt leipomossa voitaisiin aloittaa jo kello kolme nykyisen kello viiden asemesta ja että työaikarajoitukset eivät koskisi itsenäisen yrittäjän asemassa olevaa henkilöä. Niin ikään aloitteessa ehdotetaan, että yötyötä voitaisiin teettää työsuojelupiirin luvalla, kun tähän voimassa olevan lainsäädännön mukaan vaaditaan lisäksi työmarkkinaosapuolten sopimus.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle. Lakialoitteisiin sisältyvät lakiehdotukset valiokunta ehdottaa hylättäviksi.

Valiokunta korostaa, että leipomotyölain 5 §:ssä tarkoitettu yötyöstä maksettava kaksinkertainen palkka on rajoitettu vain tähän nimenomaiseen tilanteeseen leipomoalan erityistarpeiden vuoksi. Pääsääntönä tulee edelleenkin olla, että korotetuista korvauksista määrätään työehtosopimuksissa ja nykyisten periaatteiden mukaisesti.

Sosiaalivaliokunnassa on asiaa käsitellessä kiinnitetty huomiota naisten asemaan yö- ja vuorotyössä. Valiokunnan mielestä yö- ja vuorotyön haitat ovat yleensä samanlaisia työalasta ja sukupuolesta riippumatta. Tämän vuoksi tulisi tarpeelliset suojelutoimenpiteet koh-

distaa kaikkiin yö- ja vuorotyötä tekeviin sukupuolesta riippumatta. Vaikka yö- ja vuorotyöstä ei voida kokonaan luopua, tulisi sitä mahdollisuuksien mukaan pyrkiä rajoittamaan ja estämään yö- ja vuorotyön laajentuminen sellaisille aloille, joilla sitä ei ole aikaisemmin käytetty. Jotta yö- ja vuorotyön rajoittamisessa voitaisiin pitemmällä tähtäyksellä päästä tuloksiin, tulisi jo investointien ja tuotantotekniikan suunnitteluvaiheessa pyrkiä välttämään yö- ja vuorotyötä edellyttäviä ratkaisuja ja käsitellä yö- ja vuorotyötä sosiaalisena ja terveydellisenä kustannustekijänä edullisuusvertailuissa.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että lakialoitteisiin n:ot 128 (1981 vp.) ja 119 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 27 päivänä tammikuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn ovat ottaneet osaa puheenjohtaja M. Puhakka, varapuheenjohtaja Kauppi ja jäsenet Alppi, Halonen (osittain), Hyryn kangas (osittain), Joutsenlahti,

Juntumaa, Kemppainen (osittain), Mikkola, Pesola, Pokka, Raudaskoski (osittain), Saarikoski, Savolainen, Stenius-Kaukonen ja Ziliacus (osittain) sekä varajäsen Raudasoja.
